

Rapportage ecologische quickscan

Van Teylingenweg 74 te Kamerik

Erik Wiltenburg Bouwkundig Tekenbureau

Colofon

Projectleider

A. Heitman MSc

Rapportage

A. Heitman MSc

Rapport

WILT2017-1-RAP1

Klantcode

WILT

In opdracht van

Erik Wiltenburg Bouwkundig
Tekembureau

Contactpersoon quickscan

Amber Heitman MSc

06-45901203

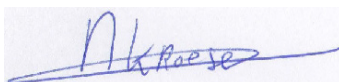
amber@habitus.nl

Opleverdatum**Kwaliteitscontrole**

N. Kroese BSc

Uitgevoerd op

27 oktober 2017

Paraaf

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport (inclusief foto's) is toegestaan onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met de grootse zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt *Quickscan flora & fauna* geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen.

www.quickscan-flora-en-fauna.nl

Correspondentieadres:

Matenalaan 31

6825 DP, Arnhem

www.quickscan-flora-en-fauna.nl

Quikscan is een onderdeel van **Habitus natuur & landschap**

www.habitus.nl

Kvk-nummer: 61229628

Btw-nummer: NL854262301B01

Rekeningnummer: NL14ABNA0494577894

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding en onderzoek	5
2. Projectgebied en werkzaamheden	9
3. Aanwezige soorten en gebieden	11
4. Conclusie en aanbevelingen	15
Bronnenlijst	19
Bijlage 1 - Natuurwetgeving	20
Bijlage 2 - Beschermde soorten	23
Bijlage 3 - Vrijgestelde soorten	26
Bijlage 4 - Kaart werkzaamheden	27
Bijlage 5 - Alle resultaten bureauonderzoek	28
Bijlage 6 - Cv's betrokken ecologen	33
Bijlage 7 - Geschikt biotoop	34
Bijlage 8 - Checklist vleermuizen	35
Bijlage 8 - Checklist vleermuizen	36
Bijlage 9 - Effectenindicator	37

INLEIDING EN ONDERZOEK

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding voor dit onderzoek besproken. Ook wordt het doel besproken en maakt u kennis met de centrale vraagstelling. Hierna volgen de criteria, reikwijdte en de onderzoeksopzet. Om de voor u benodigde informatie snel te kunnen vinden, kunt u de leeswijzer raadplegen.

Beeldimpressie projectgebied: toegang tot terrein

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens een schuur aan de van Teylingenweg 74 te verbouwen en uit te breiden tot een woonhuis. De quickscan wordt aangevraagd in het kader van een aanvraag omgevingsvergunning. Er dient onderzocht te worden of met de voorgenomen ontwikkeling sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Indien er geen overtredingen worden verwacht, kan de ontwikkeling vanuit de ecologie zonder beperkingen doorgang vinden. Indien er vervolgonderzoek wordt geadviseerd, kan een voorgenomen ontwikkeling nog steeds doorgang vinden als een ontheffing of vergunning kan worden verkregen.

1.2 Doel en centrale vraag

In deze ecologische quickscan wordt de voorgenomen ontwikkeling getoetst aan de Wet natuurbescherming. De centrale vraag luidt:

Zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd met de soort- of gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb) of provinciaal beleid? En welke vervolgstappen dienen genomen te worden voor met de uitvoering gestart kan worden?

Dit rapport dient voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dat een ecologische quickscan is verricht.

1.3 Criteria

Op deze ecologische quickscan zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland.
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Habitus natuur & landschap verklaart hierbij geen enkel belang te hebben bij de uitkomst van het onderzoek. Ook heeft iedere vaste medewerker de [ethische gedragscode](#) ondertekend en beloofd hiernaar te handelen.
- De resultaten zijn op een efficiënte wijze verkregen, dat wil zeggen dat er een adequate verhouding bestaat tussen kosten in relatie tot de geleverde resultaten.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- De conclusie en aanbevelingen (inclusief vervolgstappen) van het onderzoek zijn duidelijk voor de opdrachtgever.
- De kwaliteit van het natuuronderzoek kan beoordeeld worden door het bevoegd gezag.
- Het onderzoek voldoet aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Habitus natuur & landschap. Bekijk deze op <https://habitus.nl/EisenEcologischOnderzoek>.
- Voor het opsporen, vangen (met toegestane vangmiddelen) of bemachtigen van beschermde dier- of plantensoorten is een [geldige ontheffing](#) aanwezig.
- Dit onderzoek is maximaal drie jaar geldig na de opleverdatum (zie colofon).

1.4 Reikwijdte

In deze ecologische quickscan wordt getoetst aan de soortbescherming en gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming (Wnb). Ook getoetst of er negatieve effecten zijn te verwachten op beschermde beleidsgebieden. Op aanvraag toetsen wij ook aan de bescherming van houtopstanden (Wnb), maar dit is een facultatief onderdeel. Op de volgende pagina wordt toegelicht wat met de soort- en gebiedsbescherming wordt bedoeld.

1.4.1 Soortbescherming

Er wordt getoetst of naar verwachting verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming worden

overtreden op vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1) habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5), andere soorten (artikel 3.10) en de zorgplicht (artikel 1.11). In bijlage 1 zijn de verbodsartikelen opgenomen. In bijlage 2 zijn de beschermde soorten te vinden. De vrijgestelde soorten staan in bijlage 3.

1.4.2 Gebiedsbescherming en provinciaal beleid

Er wordt onderzocht of er negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde gebieden. In de Wet natuurbescherming gaat dat om Natura 2000-gebieden (artikel 2.7) of bijzondere nationale gebieden. Daarnaast wordt rekening gehouden met provinciaal beleid zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNN), belangrijke weidevogelgebieden en strategische reservering natuur.

Indien negatieve effecten op beschermde (beleids)gebieden niet uitgesloten kunnen worden, is vervolgonderzoek benodigd, zoals een voortoets of NNN-toetsing. Deze nadere toetsing maakt geen onderdeel uit van deze quickscan. Ook het aanvragen van een ontheffing maakt geen onderdeel uit van een ecologische quickscan.

1.5 Werkwijze

De ecologische quickscan bestaat uit een bureau-onderzoek, een veldonderzoek en een toetsing. Daarna volgen de conclusie en de aanbevelingen. Hieronder volgt per onderdeel een toelichting op de methode.

1.5.1 Bureau-onderzoek

In het bureau-onderzoek wordt nagegaan of er beschermde soorten en/of gebieden aanwezig zijn in het projectgebied of de omgeving. Het resultaat van het bureau-onderzoek kan informatie aan het licht brengen die tijdens het veldonderzoek van belang kan zijn. Daarom wordt het bureau-onderzoek altijd uitgevoerd voorafgaand aan het veldonderzoek (zie par. 3.2 ter controle). Met enkel een bureau-onderzoek kunnen echter nooit soorten worden uitgesloten, aangezien diverse beschermde soorten zeer mobiel zijn. Denk bijvoorbeeld aan vogels óf planten die zich door zaad verspreiden via de lucht. De geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten op de projectlocatie blijft altijd leidend. In het bureau-onderzoek worden de volgende bronnen geraadpleegd:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- provinciale kaartmachine Natura 2000.

1. De NDFF wordt bevraagd op relevante waarnemingen. Een waarneming is relevant als de waarneming indicatief is voor een groeiplaats, verblijfplaats of andere beschermde functie, zoals een essentiële vliegroute. Omdat er een adequate verhouding dient te bestaan tussen de kosten in relatie tot de geleverde resultaten (zie 1.3) wordt de bevraging in tijd en afstand beperkt. Er wordt standaard gekozen voor een tijdreeks van 10 jaar en een afstand van 10 kilometer rond de grens van het projectgebied. Na het raadplegen worden de waarnemingen gedownload als shapefile en geanalyseerd. Alle waarnemingen met relevant gedrag worden bekeken en beoordeeld in relatie tot de voorgenomen ontwikkeling.

2. Begrenzings van beschermde (beleids)gebieden worden via provinciale kaartmachines geraadpleegd, dit is altijd de meest actuele stand van zaken. Via [de website](#) kunnen diverse provinciale kaartmachines vlot geraadpleegd worden.

1.5.2 Veldonderzoek

Na het bureau-onderzoek wordt in het veld onderzocht of de beschermde soorten in het gebied aanwezig zijn óf dat er geschikt biotoop aanwezig is. Voor diverse soorten wordt **altijd** beoordeeld of er geschikt biotoop aanwezig is. Deze soorten zijn in Tabel 2 aangegeven met een * achter de soortnaam. Dit betreft soorten die zeer mobiel zijn (bijv. rivierrombout), vrij algemeen voorkomen (zoals de heikikker) of soorten waarvan vestiging in de nabije toekomst verwacht wordt (zoals de bataafse stroommossel en vermiljoenkever). Er wordt altijd gezocht naar aanwezigheidssporen van beschermde soorten, zoals afdrucken, holen, haren, braakballen, wissels en uitwerpselen (spraints). Ook wordt mogelijke vestiging beoordeeld van beschermde soorten tijdens de uitvoering van de geplande werkzaamheden. Een biotoop wordt als geschikt aangemerkt als de biotoop-

beschrijving van een soort overeenkomt met de biotopen in het projectgebied (zie Bijlage 7).

Omdat één veldbezoek vrijwel nooit voldoende is om een beschermde functie van een soort vast te stellen of uit te sluiten, betreft het veldbezoek voornamelijk een potentiebepaling. Indien individuen of vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetroffen, worden deze geregistreerd met Waarneming Pro (WrnPro). Geschikte biotopen voor beschermde soorten worden geregistreerd en op kaart ingetekend (Fig.4. in paragraaf 3.2).

1.5.3 Toetsing, conclusie en aanbevelingen

Vervolgens wordt getoetst of bij de uitvoering van de werkzaamheden sprake is van overtreding van de Wet Natuurbescherming. Dit wordt gedaan door de effecten van de werkzaamheden (zoals doorgegeven door de opdrachtgever) op de beschermde soorten te bepalen. Hiervoor wordt in eerste instantie de eigen ervaring met een beschermde soort gebruikt. Mogelijk wordt ook collega bevraagd of gedetailleerde informatie over de relevante soort opgezocht.

Op basis van de toetsing wordt de conclusie opgesteld, namelijk of er wel of geen wetsovertredingen te verwachten zijn. Op basis van de conclusie worden aanbevelingen gedaan voor een eventueel vervolgtraject. Indien mitigerende maatregelen mogelijk zijn, worden deze genoemd. Als er nader soortgericht onderzoek nodig is, zal een omschrijving van de methodiek gegeven worden evenals de optimale uitvoeringsperiode. Ook wordt bepaald of vervolgstappen nodig zijn voor beschermde Natura 2000-gebieden of Natuurnetwerk Nederland (NNN).

PROJECTGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

Dit hoofdstuk begint met een beschrijving van de huidige situatie in het projectgebied. Hierna worden de aard en planning van de werkzaamheden beschreven.

Beeldimpressie projectgebied

2.1 Huidige situatie

Het projectgebied ligt aan de Van Teylingenweg 74 te Kamerik en is gelegen in de provincie Utrecht. De begrenzing van het projectgebied is weergegeven in Figuur 1.

In de huidige situatie bestaat het projectgebied uit een grasveld met enkele bomen en bosschages, een ruime, tweelaagse schuur, een kleine haardhoutopslag onder een afdakje en een overkapt zithoekje. De omgeving van het projectgebied bestaat uit (agrarisch) grasland aan de noordoostzijde en bebouwing aan de zuidoost-, zuidwest- en noordwest-zijde. De omgeving is waterrijk en er bevinden zich veel lijnvormige boomstructuren langs de watergangen. De werkzaamheden beperken zich tot het in Figuur 1 rood omlijnde gebied.

Figuur 1: het projectgebied is rood omrand. (PDOK, 2016).

2.2 Werkzaamheden en planning

In het projectgebied worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

1. het gedeeltelijk verwijderen van de buitenmuur aan de oostzijde;
2. het realiseren van een nieuw woonhuis aan het bestaande gebouw vast.

De het resultaat van de voorgenomen werkzaamheden is weergegeven in bijlage 4.

Op basis van de aangeleverde informatie wordt niet verwacht dat er sterke trillingen of harde geluiden geluiden plaats zullen vinden tijdens de werkzaamheden. Er wordt wel extra verlichting geplaatst ten opzichte van de huidige situatie. Er wordt niet gewerkt tussen zonsondergang en zonsopgang. En er vindt geen (bron)bemaling plaats. Indien er wijzigingen plaatsvinden in de uitvoering waarbij (extra) trillingen, geluid of licht verwacht worden, dan dient de effectbeoordeling opnieuw uitgevoerd te worden. Dit geldt ook voor nachtelijke werkzaamheden.

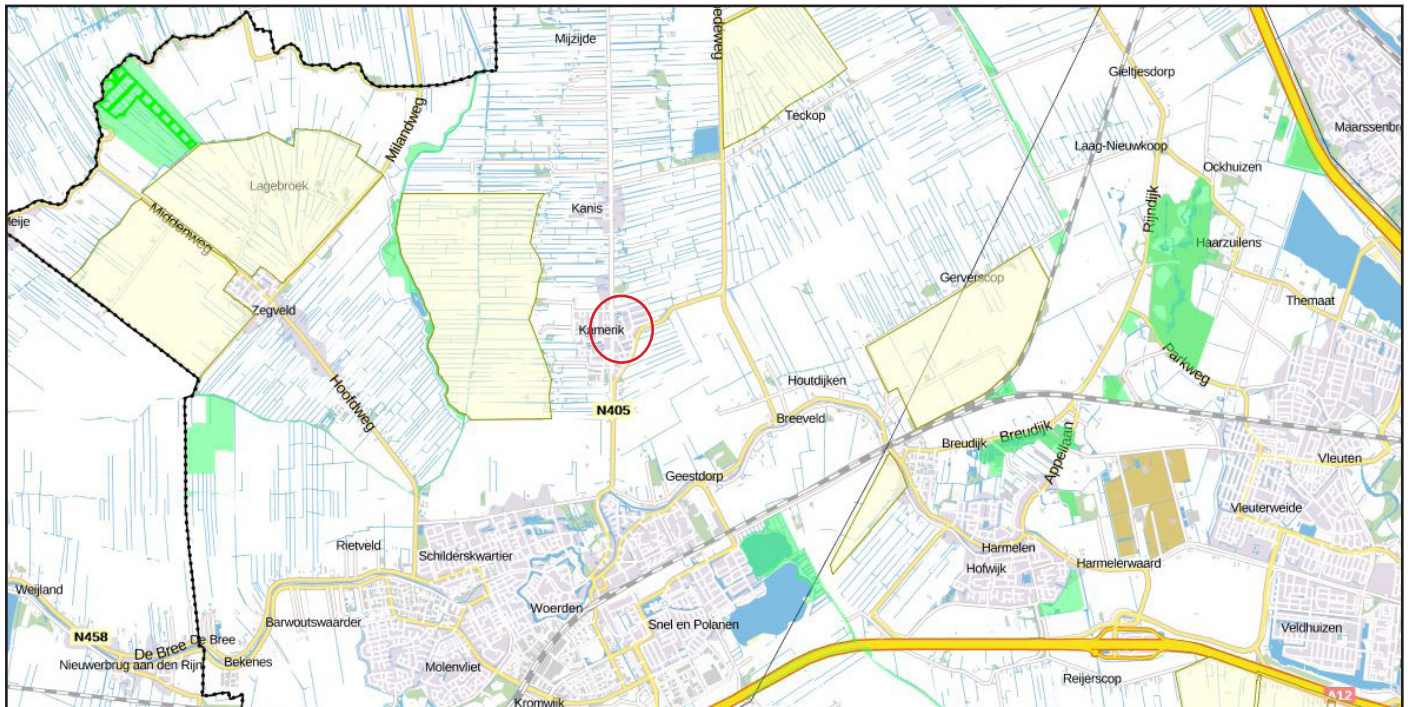
AANWEZIGE SOORTEN EN GEBIEDEN

Dit hoofdstuk beschrijft de aanwezigheid van beschermde soorten, functies en gebieden in en rond het projectgebied. Effecten worden nog niet besproken, deze volgen in hoofdstuk 5.

3.1 Beschermd gebieden

In de twee onderstaande figuren (Fig.2 en Fig.3) is de ligging van het projectgebied aangegeven ten opzichte van beschermde gebieden.

Figuur 2: ligging projectgebied (rode cirkel) ten opzichte van NNN-gebieden (lichtgroene kleur), Natura 2000 (groen gearceerd) en natuurwaarden buiten EHS en groene contour (lichtgele kleur; Provincie Utrecht, 2017).

Binnen het projectgebied of binnen 200 meter daarvan bevinden zich geen gebieden behorend tot Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland (NNN) of gebieden aangeduid als 'natuurwaarden buiten EHS en groene contour' zoals bijvoorbeeld wijdevogelkerngebieden. Hieronder worden in Tabel 1 de afstanden tot deze gebieden benoemd:

Tabel 1: afstanden van het projectgebied tot beschermde gebieden

Beschermd gebied	Afstand tot projectgebied (in meters)
Natura 2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haack'	5000
Habitatsoorten: zeggekorfslak, gestreepte waterroofkever, bittervoorn, kleine modderkruiper, meervleermuis, noordse woelmuis, groenknolorchis, platte schijfhoren	
Natuurnetwerk Nederland	2000
Natuurwaarden buiten EHS en groene contour	1000

Een grote afstand tussen het projectgebied en een beschermd gebied betekent niet dat negatieve effecten bij voorbaat uitgesloten kunnen worden. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van negatieve effecten op soorten die buiten de beschermde gebieden verblijven. In paragraaf 4.1 worden de effecten beschreven van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde gebieden.

3.2 Beschermde soorten

Het bureau-onderzoek is uitgevoerd op 24 oktober 2017 en het veldonderzoek op 25 oktober 2017. Beide deelonderzoeken zijn verricht door een deskundig (veld)ecoloog, namelijk Amber Heitman. In Bijlage 5 zijn de cv's van de veldecoloog/projectleider en kwaliteitscontroleur opgenomen om deze deskundigheid aantoonbaar te maken.

Tijdens het veldbezoek was het droog, circa 15 graden, geheel bewolkt en stond er een windkracht van circa 2 Bft vanuit de richting noord-west. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek zijn niet van invloed op de potentiebepaling (zie ook par. 1.5). Wel kunnen de weersomstandigheden van invloed zijn op de aangetroffen soorten. De potentiebepaling blijft daarom leidend. De aangetroffen soorten zijn hierop een aanvulling of vormen een bevestiging van een vermoeden.

Op basis van de resultaten uit het bureau-onderzoek én algemene kennis van biotopen van beschermde soorten, is onderzocht of het projectgebied beschermde functies kan hebben en welke functies dit dan zijn. Omdat ook de omgeving beïnvloed kan worden door de voorgenomen ontwikkeling, is deze ook meegenomen in de beoordeling tot op 50 meter afstand van de projectgrens (zoals aangegeven in Figuur 1).

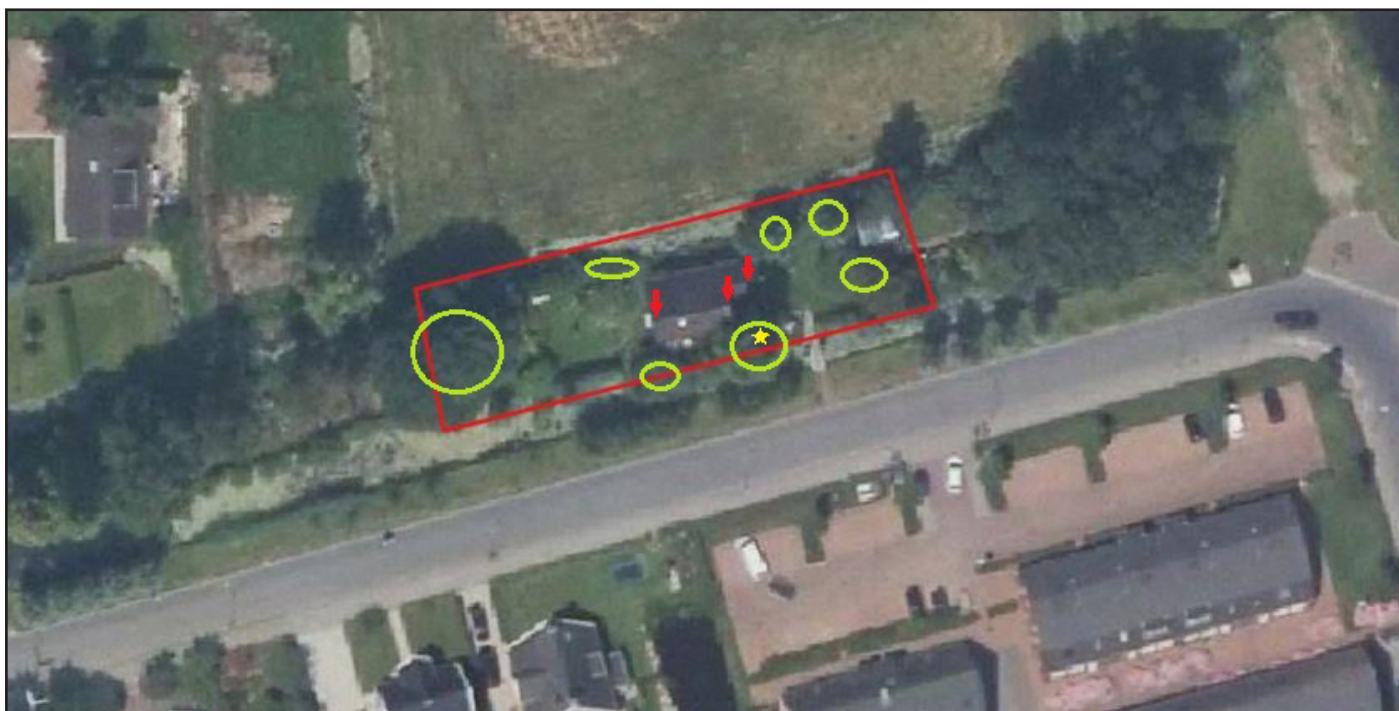
De resultaten van zowel het bureau- en als het veldonderzoek zijn te zien in Tabel 2. Deze tabel geeft enkel de soorten die verwacht worden na het bureau-onderzoek en het veldbezoek. De rest van de resultaten is weergegeven in Bijlage 5. In de eerste kolom wordt de beschermde soort(groep) benoemd. Indien een soort(groep) aanwezig is, wordt dit in de tweede kolom aangegeven met een 'a', van aangetroffen. Indien een soort mogelijk aanwezig is, wordt dit aangegeven met een 'm', van mogelijk aanwezig. In de derde kolom wordt aangegeven of er een beschermde functie (mogelijk) aanwezig is voor de betreffende soort of soortgroep.

Wij hechten grote waarde aan de controleerbaarheid van onze beoordeling. Daarom zijn na Tabel 2 de relevante waarnemingen van aanwezige soorten en/of de geschikte biotopen aangegeven in Figuur 4.

Tabel 2: relevante resultaten bureau- en veldonderzoek

Te verwachten soort op basis van bureau-onderzoek	a/m ¹	Te verwachten functies ²	Onderbouwing en locaties ³
Rugstreeppad*	m	z, w, v	Er zijn waarnemingen van de rugstreeppad bekend binnen 1 kilometer van het projectgebied. Tussen het projectgebied en de bekende waarneming(en) bestaan geen onoverbrugbare barrières. Er is geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig in de vorm van (tijdelijke) ondiepe wateren niet zuurder dan pH 5, die snel opwarmen, zoals vegetatie-arme poeltjes, karresporen, recent geschoonde sloten of ondiepe slootjes. Er is wel geschikt terrestrisch biotoop aanwezig zoals (teelt)akkers, zandafgravingen, kassen, muizen- of konijnenholen, pallets en tegels die kunnen dienen als zomerverblijfplaats, echter, aangezien er geen voortplantingsbiotoop in de nabije omgeving aanwezig is worden zomerverblijfplaatsen alsnog uitgesloten. Verder zijn er geen (vorstvrije) hopen vergraafbaar zand, bosschages of struwelen aanwezig boven het grondwater die kunnen dienen als winterverblijfplaats. Er is wel kans op vestiging in nieuw voortplantingsbiotoop indien er tijdens de werkzaamheden ondiepe wateren ontstaan (regenplassen) in de periode april-september. Ook is er kans op vestiging in geschikt winterbiotoop indien er hopen vergraafbaar zand, bouw materiaal, hopen houtafval of stenen blijven liggen in de periode september-november. Juvenielen rugstreeppadden uit de omgeving kunnen wel tot 5 kilometer afleggen op zoek naar geschikt leefgebied (Bij12, 2017b; Ravon, z.d.).
Vogels zonder jaarrond beschermd nest*	m	N	Rondom het gebouw zijn diverse bosschages aanwezig die gebruikt kunnen worden als broedbiotoop door soorten als houtduif en merel (Fig. 4). Er is een nestkast aangetroffen die geschikt is voor soorten als koolmees en pimpelmees (Fig.4). Dit zijn vogelsoorten met een categorie 5 jaarrond beschermd nest (zie Bijlage 2). Er zijn echter voldoende alternatieven voor deze soorten aanwezig in de omgeving. Er zijn geen zwaarwegende ecologische redenen (zoals een sterk dalende trend) om bescherming van deze nesten buiten de broedperiode te rechtvaardigen.
Ringslang*	m	mi	Er is wel geschikt biotoop aanwezig, zoals waterrijke biotopen op zandgronden, overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden en laagveen. Ringslangen kunnen aanwezig zijn in een bebouwde omgeving en in het agrarisch gebied. Er zijn geen geschikte voortplantingsbiotopen aanwezig zoals broei-, blad-, compost-, of mesthopen aanwezig binnen het projectgebied. Ook is er geen geschikt foerageergebied aanwezig zoals bij grotere wateren met een rijke oever- en onderwatervegetatiestructuur. De dichtstbijzijnde, bekende waarneming van de afgelopen vijf jaar is op ruim vijf kilometer afstand. Op basis van bovenstaande gegevens wordt de soort niet direct verwacht in het projectgebied, echter, incidentele aanwezigheid van de ringslang kan niet worden uitgesloten.

¹ a = beschermde functie aangetroffen, m = mogelijk beschermde functie aanwezig. *Deze soort wordt altijd behandeld en volgt niet noodzakelijkerwijs uit het literatuuronderzoek. ² N = nestplaats, z = zomerverblijfplaats, w = winterverblijfplaats, v = voortplantingslocatie, mi = mogelijk incidenteel aanwezig.

Figuur 4: kaart met geschikte biotopen voor vogels zonder jaarrond beschermd nest (lichtgroen omcirkeld) en mogelijke invliegopeningen voor vleermuizen of gierzwaluwen (rode pijlen) welke gehandhaafd blijven. De gele ster geeft de locatie van de nestkast weer. Het projectgebied is rood omlijnd.

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk worden de effecten op beschermde soorten en/of gebieden bepaald. Ook worden de voorgenomen werkzaamheden getoetst aan de wet- en regelgeving. Daarna volgen de conclusies en aanbevelingen.

4.1 Effecttoetsing beschermde gebieden

Middels de effectenindicator van alterra is gekeken naar de mogelijke negatieve effecten die dit project zou kunnen hebben op het Natura 2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haack' (zie bijlage 9). Geconcludeerd kan worden dat gebieden vallend onder 'Natura 2000' en het 'Natuurnetwerk Nederland' op een te grote afstand liggen en de voorgenomen werkzaamheden te kleinschalig zijn om een negatief effect te sorteren.

4.2 Effecttoetsing beschermde soorten

De onderstaande tabel biedt een totaaloverzicht van de ecologische risico's in dit project met betrekking tot de Wet natuurbescherming (Wnb). In Tabel 3 staan alle mogelijk soorten die aanwezig kunnen zijn. Per soort is weergegeven welke verboden kunnen worden overtreden en welke maatregelen nodig zijn.

Tabel 3: toetsing aan Wet natuurbescherming

Resultaten volgens hoofdstuk 4				Toetsing aan Wet natuurbescherming		
Soort(groep)	a/m ¹	Beschermingsregime ⁴	Functie ²	Werkzaamheid ³	Kans op overtrekking Wnb	Te nemen maatregel(en)
Vogels zonder jaarrond beschermd nest algemeen	m	Vogels (Artikel 3.1 Wnb)	Nn	2,3	3.1 lid 1,2 en 4	Voorkom verstoring van broedvogels. Veelal kan overtreding voorkomen worden door buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten te werken (zie par. 4.5.2) of door een broedvogelinspectie door een ecooloog uit te laten voeren.
Rugstreeppad	m	Habitatrichtlijn (Artikel 3.5 Wnb)	z,w,v	3	3.5 lid 1,2 en 4	Voorkom vestiging in het projectgebied door maatregelen te nemen (zie toelichting onder deze tabel).
Ringslang	m	Andere soort (Bijlage A Wnb)	mi	1, 3	3.10 lid 5	Voorkom het verwonden of doden van dieren door niet te werken bij een temperatuur onder de 10 graden, zodat eventueel aanwezige dieren kunnen vluchten. Indien ringslangen worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden stilgelegd en dient contact op te worden genomen met een ecooloog.

¹ a = beschermde functie aanwezig, m = beschermde functie mogelijk aanwezig (inclusief vestiging)

² N = nestplaats, z = zomerverblijfplaats, w = winterverblijfplaats, v = voortplantingslocatie, mi = mogelijk incidenteel aanwezig.

³ zoals omschreven in paragraaf 2.2; ⁴ de beschermingsregimes zijn toegelicht in bijlage 1.

Toelichting

Onderstaand is onderbouwd waarom bepaalde werkzaamheden tot welke overtredingen van de Wet Natuurbescherming kunnen leiden.

- Bij de werkzaamheden is er kans op overtreding van artikel 3.1 lid 1,2 en 4 van de Wnb voor vogels met een niet-jaarrond beschermd nest. Als er nesten van vogels aanwezig zijn binnen het projectgebied ten tijde van de werkzaamheden worden deze mogelijk beschadigd of verstoord. Dit is niet toegestaan. Effecten kunnen voorkomen worden door buiten het broedseizoen te werken (globaal van 15 maart tot 15 augustus) of na een broedvogelinspectie door een ecooloog.
- Er is geen geschikt terrestrisch biotoop aanwezig voor de rugstreeppad, echter, na het verwijderen van de bomen kan dit wel ontstaan. Hierdoor is kans op vestiging van rugstreeppadden in het projectgebied. Voorkom vestiging door geen geschikt terrestrisch biotoop te creëren zoals achtergebleven stronken, hopen vergraafbaar zand, houtafval of stenen achter die als zomer- of winterverblijf kunnen dienen, of door een amfibieënscherm te plaatsen rondom het projectgebied onder begeleiding van een ecooloog. Zorg ook dat er geen tijdelijke plasjes ontstaan die kunnen dienen als voortplantingsplaats.
- De kans dat er een ringslang opduikt in het projectgebied is klein. Zoals beschreven in de tabel in Bijlage 5 komt de ringslang niet voor in de directe omgeving van het projectgebied. Vaste functies voor de ringslang worden dan ook niet verwacht. Wel dient rekening te worden gehouden met incidenteel

aanwezige (migrerende) ringslangen. Dit kan door geen werkzaamheden uit te voeren bij een buiten-temperatuur lager dan 10 graden om de eventueel aanwezige dieren de mogelijkheid te geven om te vluchten, of door bij het aantreffen van een individu het werk stil te leggen en contact op te nemen met een deskundig ecooloog.

4.3 Conclusie

De conclusie geeft antwoord op de hoofdvraag (par. 1.2), namelijk:

Zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd met de soort- of gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb) of provinciaal beleid (NNN)? En welke vervolgstappen dienen genomen te worden voor met de uitvoering gestart kan worden? Ja, de voorgenomen werkzaamheden zijn mogelijk in strijd met de Wet Natuurbescherming. In onderstaande tabel wordt dit toegelicht. In paragraaf 4.5 is opgenomen welke vervolgstappen en/of maatregelen aan de orde zijn.

Tabel 4: conclusie

Soortbescherming	Gebiedsbescherming
Directe overtreding	
Bij de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden wordt directe overtreding uitgesloten, omdat er geen beschermde soorten zijn aangetroffen in het projectgebied.	Bij de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden wordt directe overtreding uitgesloten, omdat er geen ruimtebeslag plaatsvindt op een gebied vallend onder Natura 2000 of Natuurnetwerk Nederland.
Overtreding mogelijk	
Bij de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden wordt overtreding niet uitgesloten, omdat de volgende beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied: ringslang en vogels zonder jaarrond beschermd nest. Van de volgende soorten wordt vestiging in het projectgebied verwacht: vogels zonder jaarrond beschermd nest (o.a. merel, houtduif), rugstreeppad en categorie 5 jaarrond beschermd nest. Ook geldt altijd de zorgplicht (par. 4.4).	Bij de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden wordt mogelijke overtreding uitgesloten, omdat er geen negatieve effecten verwacht worden zoals depositie, trillingen, licht of geluid op een gebied vallend onder Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland (externe werking), of gebieden met natuurwaarden buiten EHS en groene contour

Hierboven is de conclusie weergegeven. Voor de volledigheid en om een verkeerde interpretatie te voorkomen, dient het gehele rapport gelezen te worden. Zo geeft hoofdstuk 1 belangrijke informatie over de opzet en afbakening van het onderzoek. In hoofdstuk 2 wordt informatie gegeven over de begrenzing van het projectgebied en welke werkzaamheden getoetst zijn. Hoofdstuk 3 geeft nadere informatie over de aanwezigheid van soorten en gebieden. Ook de bijlagen zijn onlosmakelijk met de inhoud verbonden.

4.4 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen (zie Bijlage 1). Uit de zorgplicht volgt dat nadelige gevolgen voor flora of fauna voorkomen wordt of dat noodzakelijke maatregelen getroffen worden. Om invulling te geven aan de zorgplicht wordt de volgende strategie gevolgd:

1. In eerste instantie worden alle vaste rust- of verblijfplaatsen waar mogelijk gespaard of worden de werkzaamheden verricht buiten de verstoringafstand van de betreffende soorten.
2. Indien dit niet mogelijk is, vinden de werkzaamheden plaats buiten de kwetsbare perioden voor de betreffende soorten.

In 4.5.2 worden specifieke maatregelen genoemd die nadelige gevolgen op planten en/of dieren in het projectgebied kunnen voorkomen of beperken.

4.5 Benodigde vervolgstappen en aanbevelingen

Voor alle soorten waarvoor de Wet Natuurbescherming en/of het natuurbeleid van de provincie (mogelijk) wordt overtreden, worden hieronder de vervolgstappen beschreven.

4.5.1 Vervolgonderzoek is nodig voor de volgende soorten

- geen

4.5.2 Maatregelen bij de uitvoering van de werkzaamheden

Hieronder volgen te nemen maatregelen tijdens de uitvoering van werkzaamheden:

Broedvogels

Voorkom verstoring van broedvogels. Verstoring kan enkel plaatsvinden als er broedgevallen aanwezig zijn op of rond de projectlocatie. Als er geen broedgevallen zijn en niet verwacht worden, kunnen de werkzaamheden zonder maatregelen doorgang vinden. Een veldbezoek door een ecooloog geeft de meeste zekerheid, want sommige vogels kunnen zeer vroeg of tot zeer laat in het seizoen tot broeden komen. Denk bijvoorbeeld aan de fuut die kan broeden vanaf half februari tot eind oktober. Veelal kan verstoring voorkomen worden door buiten de broedperiode van de meeste vogels te werken. Deze periode loopt globaal van half maart tot half augustus.

Vestiging van beschermde soorten

Voorkom vestiging van rugstreeppad in voortplantingsbiotoop door in de periode april-september ondiepe wateren (regenplassen, bandensporen) direct te dempen of leeg te pompen. Voorkom vestiging van rugstreeppad in zomer- en overwinteringsbiotoop door in de periode september-november hopen vergraafbaar zand, bouw materiaal, hopen houtafval of stenen direct te verwijderen uit het projectgebied.

Zoogdieren (inclusief vleermuizen)

- Kunstmatige verlichting werkt verstorend op zoogdieren en andere fauna. Werk niet tussen zonsondergang en zonsopkomst. Voorkom of beperk daarnaast de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom ook het direct schijnen op wateroppervlakken of groenelementen, zoals bosschages en ruigtes.
- Ondanks zorgvuldig handelen is verstoring van vooral fauna niet altijd te vermijden. Indien er verstoring plaats vindt, dient er een goede vluchtroute beschikbaar te zijn. Dit geldt in het bijzonder voor vogels en grondgebonden zoogdieren (muizen, marters) om verkeersslachtoffers te voorkomen. Werk van een drukke locatie, zoals een woonwijk naar een rustige locatie, zoals het buitengebied. Werk ook op een langzaam tempo.

4.6 Wat te doen bij een wijziging van de ontwikkeling of bij het afwijken van het advies?

De adviezen in deze ecologische quickscan zijn opgesteld om te werken volgens de geldende natuurwetgeving. Wij zijn hierbij uitgegaan van de geplande ontwikkeling zoals aangeleverd door de opdrachtgever. Indien de geplande ontwikkeling wijzigt, bijvoorbeeld doordat het projectgebied groter wordt of de werkzaamheden veranderen, dan is de kans aanwezig dat ook het voorliggende advies wijzigt. Neem in dat geval contact op met een ecooloog om te onderzoeken of er passende maatregelen zijn waarbij conform de geldende natuurwetgeving kan worden gewerkt.

Ook kan het zijn dat wij maatregelen of vervolgstappen adviseren die niet goed in te passen zijn in de planning of uitvoering. Afwijken van het plan of advies is sommige gevallen mogelijk, maar altijd onder begeleiding van een deskundig ecooloog.

Het is mogelijk dat in een vervolgtraject beschermde planten uitgestoken moeten worden of beschermde dieren gevangen moeten worden. Hiervoor is een ontheffing benodigd en dit dient daarom altijd onder begeleiding plaats te vinden van een ecologisch deskundig persoon met kennis van de betreffende soorten.

BRONNENLIJST

Boeken

- Chinery, M. (2010). *Nieuwe insecten gids* (5e druk). Utrecht: Vbk Media.
- Siebel, H. & H. During (2006). *Beknopte mosflora van Nederland en België*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.

Internetpagina's en apps

- BWLG (2007). *Tonghaarmuts*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- EIS Kenniscentrum Insecten (2012). *Nieuwe vindplaatsen van de strikt beschermde vermiljoenkever*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- IUCNredlist (2017). *Tursiops truncatus* Geraadpleegd op 1 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- IvL & RHB (2014-2016). *Platte schijfhoren*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Ministerie van Economische Zaken (2017). *Effectenindicator*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Ministerie van Economische Zaken (2015). *Ecologie bataafse stroommossel*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- NDFF-ecogrid (2017). *Uitvoerportaal van de Nationale Databank Flora en Fauna*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Provincie Zuid-Holland (2017). *Geodataviewer Natuurnetwerk Nederland*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Ravon (z.d.a). *Amfibieën*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Ravon (z.d.b). *Reptielen*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Ravon (z.d.c). *Vissen*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Rivierkreeften.be (z.d.) *Europese rivierkreeft* (*Astacus astacus*). Geraadpleegd op 1 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Vlinderstichting (z.d.a). *Alle libellen*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Vlinderstichting (z.d.b). *Alle vlinders*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Vogelbescherming Nederland (z.d.). *Vogelgids*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).
- Zoogdierverseniging (z.d.). *Zoogdieren A-Z*. Geraadpleegd op 25 oktober 2017, van [\[hyperlink\]](#).

(Online) publicaties

- Bij12 (2017a). *Kennisdocument Buizerd Buteo buteo*. Geraadpleegd van [\[hyperlink\]](#).
- Bij12 (2017b). *Kennisdocument Rugstreeppad Bufo calamita*. Geraadpleegd van [\[hyperlink\]](#).
- Cuppen, J.G.M. & Koese, B (2005). *De gestreepte waterroofkever Graphoderus bilineatus in Nederland: een eerste inhaalslag*. Geraadpleegd van [\[hyperlink\]](#).
- Huijbrechts, H. (2002). *Het vliegend hert - Een bureaustudie*. Geraadpleegd van [\[hyperlink\]](#).
- Netwerk Groene Bureaus (2017). *Vleermuisprotocol 2017*. Geraadpleegd van [\[hyperlink\]](#).
- Ottburg, F.G.W.A. & Roessink, I. (2012). *Europese rivierkreeften in Nederland*. Geraadpleegd van [\[hyperlink\]](#).
- Witte van den Bosch, R.H. & D.L. Bekker (2008). *Projectcoördinatie beschermingsplan noordse woelmuis 2007/2008. VZZ rapport 2008.028*. Zoogdierverseniging VZZ, Arnhem. Geraadpleegd van [\[hyperlink\]](#).

BIJLAGE 1 - NATUURWETGEVING

Wet natuurbescherming

In de Wnb zijn meerdere wetten samengevoegd. Relevant zijn de samenvoegingen van de Natuurbeschermingwet 1998 die over beschermde gebieden gaat, de Boswet die over bescherming van houtopstanden gaat en de Flora- en faunawet die over de bescherming van soorten gaat. Al deze regels zijn al dan niet aangepast overgenomen in de Wnb. Wij toetsen een ingreep in een ecologische quickscan aan de Wnb en daardoor aan wat eerst drie wetten waren. Hieronder wordt een korte samenvatting weergegeven van waar wij aan toetsen.

Soortbescherming

De Wet natuurbescherming kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd. Aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven, dat zijn de andere soorten. In de Wet natuurbescherming zijn de beschermingsregimes in drie aparte paragrafen neergelegd. Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. In de onderstaande tabel is weergegeven op welke beschermingsregimes welke verboden van toepassing zijn.

Verbodsartikel	Lid	Toelichting
3.1 Vogelrichtlijn	Lid 1	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
	Lid 2*	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
	Lid 3	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
	Lid 4	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
	Lid 5	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
3.5 Habitatrichtlijn	Lid 1	Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
	Lid 2	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
	Lid 3	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
	Lid 4	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

	Lid 5	Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
Artikel 3.10 andere soorten	Lid 1	Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De bron van de wet is hier te vinden: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>

*Het verbod van het vernietigen of wegnemen van nesten geldt alleen tijdens het broedseizoen van de soorten die elk jaar een nieuw nest maken. De soorten die jaarlijks terug komen op het zelfde nest zijn jaar-rond beschermd. Specifiek gaat dit om vogels van categorie 1t/m 4 en de nesten van soorten in categorie 5 als er onvoldoende alternatieven zijn.

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honk-vast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben ge-broed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten die beschermd zijn staan in bijlage 3 weergegeven, hierbij wordt ook aangegeven welke vogels onder de categorieën vallen. Elke provincie heeft de mogelijkheid soorten die onder de andere soorten vallen vrij te stellen. De vrijgestelde soorten staan in bijlage 4 weergegeven.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen:

Artikel 1.11, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Artikel 1.11, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijk-kerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Beschermde gebieden

In Europa is een netwerk van beschermde gebieden opgezet. Dit zijn de zogenoemde Natura 2000-gebieden. Deze gebieden zijn in de Wnb zwaar beschermd. Volgens de Wnb is het volgens artikel 2.7 lid 2 verboden zonder vergunning projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Dit geldt ook voor projecten die fysiek buiten het Natura 2000-gebied gelegen zijn maar wel een effect kunnen hebben op het gebied (externe werking).

Beschermde houtopstanden

In de Wnb is het conform artikel 4.2 verboden houtopstanden te kappen buiten de bebouwde kom houtopstanden grenzen zonder hier vooraf een melding van te maken aan het bevoegd gezag.

Deze regel geldt niet voor :

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1°. wegbeplantingen;
 - 2°. beplantingen langs waterwegen, en
 - 3°. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. De ligging en bescherming van de NNN is vastgelegd in de provinciale Structuurvisie, welke door de gemeentes wordt uitgewerkt in bestemmingsplannen, conform de Wet Ruimtelijke Ordening.

Natuurwaarden buiten het Natuurnetwerk Nederland (o.a. Zuid-Holland)

Ook buiten het NNN zijn grote natuurwaarden aanwezig. Behoud, herstel en verdere ontwikkeling van deze natuurwaarden dragen substantieel bij aan de biodiversiteit (in Zuid-Holland). Aanvullend wordt ingezet op de volgende opgaven:

- het realiseren van een natuurmantel in de vorm van een groenblauwe dooradering rondom de natuurkernen in het NNN. Deze mantel wordt de 'Strategische reservering natuur' genoemd.
- het in stand houden van de belangrijke leefgebieden voor weidevogels in blijvend agrarisch gebied door agrarisch natuurbeheer. Weidevogelgebieden worden gerekend tot categorie 2 in het handelingskader ruimtelijke kwaliteit. Deze gebieden worden 'Belangrijke weidevogelgebieden' genoemd.

BIJLAGE 2 - BESCHERMDE SOORTEN

Tabellen nieuwe wet Natuurbescherming

Aan de indeling van de regels van de Wnb (bijlage 1) zitten verschillende soortenlijsten gekoppeld. Namelijk 3.1. vogelrichtlijnsoorten, 3.5 habitatrichtlijnsoorten en 3.10 andere soorten.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijnsoorten.

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Deze worden hieronder niet allemaal specifiek benoemd. Hieronder wordt alleen ingegaan op de uitzonderingen en dat zijn de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten van de categorieën 1 t/m 4 en bij uitzondering categorie 5-vogels.

Nederlandse naam	Bescherming	Nederlandse naam	Bescherming
steenuil	Categorie 1	eidereend	Categorie 5
gierzwaluw	Categorie 2	ekster	Categorie 5
huismus	Categorie 2	gekraagde roodstaart	Categorie 5
roek	Categorie 2	glanskop	Categorie 5
grote gele kwikstaart	Categorie 3	grauwe vliegenvanger	Categorie 5
kerkuil	Categorie 3	groene specht	Categorie 5
oehoe	Categorie 3	ijsvogel	Categorie 5
ooievaar	Categorie 3	kleine bonte specht	Categorie 5
slechtvalk	Categorie 3	kleine vliegenvanger	Categorie 5
boomvalk	Categorie 4	koolmees	Categorie 5
buizerd	Categorie 4	kortsnavelboomkruiper	Categorie 5
havik	Categorie 4	oeverzwaluw	Categorie 5
ransuil	Categorie 4	pimpelmees	Categorie 5
sperwer	Categorie 4	raaf	Categorie 5
wespendief	Categorie 4	ruigpootuil	Categorie 5
zwarte wouw	Categorie 4	spreeuw	Categorie 5
blauwe reiger	Categorie 5	tapuit	Categorie 5
boerenzwaluw	Categorie 5	torenvalk	Categorie 5
bonte vliegenvanger	Categorie 5	zeearend	Categorie 5
boomklever	Categorie 5	zwarte kraai	Categorie 5
boomkruiper	Categorie 5	zwarte mees	Categorie 5
bosuil	Categorie 5	zwarte roodstaart	Categorie 5
brilduiker	Categorie 5	zwarte specht	Categorie 5
draaihals	Categorie 5		

Artikel 3.5 Habitatrichtlijnsoorten:

Onder artikel 3.5 vallen naast habitatrichtlijnsoorten ook soorten uit Bern I, Bern II en Bon I. Hieronder vallen ook vogels. Echter voor de vogels van Bern II gelden dezelfde regels als genoemd onder de vogelrichtlijn daarom worden deze soorten hieronder niet specifiek benoemd.

De volgende soorten zijn strikt beschermd:

Soort	Soort	Soort	Soort	Soort
Apollovlinder	Gestreepte dolfin	Heikikker	Noordse vinvis	Tijmblauwtje
Bataafse stroommossel	Gestreepte waterroof-kever	Heldenbok	Noordse vleermuis	Tuimelaar
Bechsteins vleermuis	Gevlekte witsnuitlibel	Hille	Noordse winterjuffer	Tweekleurige vleermuis
Bever	Gewone baardvleermuis	Houting	Noordse woelmuis	Vale vleermuis
Boomkikker	Gewone dolfin	Ingekorven vleermuis	Oostelijke witsnuitlibel	Vermiljoenkever
Bosvleermuis	Gewone dwergvleermuis	Juchtleerkever	Orca	Vroedmeesterpad
Boszandoog	Gewone grootoorvleermuis	Kamsalamander	Otter	Walrus
Brandts vleermuis	Gewone spitsdolfijn	Kemps' zeeschildpad	Pimpernelblauwtje	Watervleermuis
Brede geelrandwaterroofkever	Gewone vinvis	Kleine dwergvleermuis*	Platte schijfhoren	Wilde kat*
Bronslibel	Gladde slang	Kleine hoefijzerneus	Poelkikker	Witflankdolfijn
Bruinvis	Griend	Kleine zwaardwalvis	Potvis	Witsnuitdolfijn
Bultrug	Grijze dolfijn	Knoflookpad	Rivierrombout	Witte dolfin
Dikkopschildpad	Grijze grootoorvleermuis	Kruipend moeras-scherm	Rosse vleermuis	Wolf*
Donker pimpernelblauwtje	Groene glazenmaker	Laatvlieger	Rugstreeppad	Zandhagedis
Drijvende waterweegbree	Groenknolorchis	Lederschildpad	Ruige dwergvleermuis	Zilverstreephooibeestje
Dwergpotvis	Grote hoefijzerneus	Lynx	Sierlijke witsnuitlibel	Zomerschroeforchis
Dwergvinvis	Grote rosse vleermuis	Meervleermuis	Soepschildpad	
Franjestaart	Grote vuurvlinder	Mopsvleermuis	Spitsdolfijn van Gray	
Gaffellibel	Hamster	Muurhagedis	Steur	
Geelbuikvuurpad	Hazelmuis	Narwal	Teunisbloempijlstaart	

*= niet opgenomen in bijlage 3 Memorie van Toelichting, maar wel op lijst Habitatrichtlijn Bijlage IV.

Artikel 3.10 Andere soorten. Hieronder vallen soorten genoemd in onderdeel A en onderdeel B bij de Wnb.

Sommige van deze soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud. Dat verschilt per provincie. In bijlage 4 is hiervan een overzicht te vinden.

Soort	Soort	Soort	Soort	Soort	Soort
Aardbeivlinder	Bruine kikker	Gewone bosspitsmuis	Karthuiseranjer	Naaldenkervel	Veenbesblauwtje
Aardmuis	Bruinrode wespenorchis	Gewone bronlibel	Karwijselie	Ondergrondse woelmuis	Veenbesparelmoervlinder
Adder	Bunzing	Gewone pad	Kempense heidelibel	Pijlscheefkelk	Veenbloembies
Akkerboterbloem	Damhart	Gewone zeehond	Kleine ereprijs	Pimpernelblauwtje	Veenhooibeestje
Akkerdoornzaad	Das	Glad biggenkruid	Kleine heivlinder	Ree	Veldmuis
Akkerogentroost	Dennenorchis	Gladde zegge	Kleine ijsvogelvlinder	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Alpenwatersalamander	Donker pimpernelblauwtje	Grijze zeehond	Kleine Schorseneer	Roggelelie	Veldspitsmuis
Beekdonderpad	Donkere waterjuffer	Groene nachtorchis	Kleine watersalamander	Rood peperboom-pje	Vinpootsalamander
Beekkrombout	Dreps	Groensteel	Kleine wolfsmelk	Rosse woelmuis	Vliegend hert
Beekprik	Duinparelmoervlinder	Groot spiegelklokje	Kluwenklokje	Rozenkransje	Vliegenorchis
Beklierde ogen-troost	Dwergmuis	Grote bosaardbei	Knollathyrus	Ruw parelzaad	Vos
Berggamander	Dwergspitsmuis	Grote bosmuis	Knolspirea	Scherpkruid	Vroege ereprijs
Bergnachtorchis	Echte gamander	Grote leeuwenklauw	Kommavlinder	Schubvaren	Vuursalamander
Blaasvaren	Edelhert	Grote modderkruiper	Konijn	Schubzegge	Waterspitsmuis
Blauw guichelheil	Eekhoorn	Grote parelmoervlinder	Korensla	Sleedoornpage	Wezel
Bokkenorchis	Egel	Grote vos	Kranskarwij	Smalle raai	Wild zwijn
Boommarter	Eikelmuis	Grote vuurvlinder	Kruiptijm	Speerwaterjuffer	Wilde averuit
Bosbeekjuffer	Elrits	Grote weerschijnvlinder	Kwabaal	Spiegeldikkopje	Wilde ridderspoor
Bosboterbloem	Europese rivierkreeft	Haas	Lange zonnedaauw	Spits havikskruid	Wilde weit
Bosdravik	Franjementiaan	Hazelworm	Levendbarende hagedis	Steenbraam	Woelrat
Bosmuis	Geelgroene wespenorchis	Hermelijn	Liggende ereprijs	Steenmarter	Wolfskers
Bosparelmoervlinder	Gentiaanblauwtje	Honingorchis	Meerkikker	Stijve wolfsmelk	Zandwolfsmelk

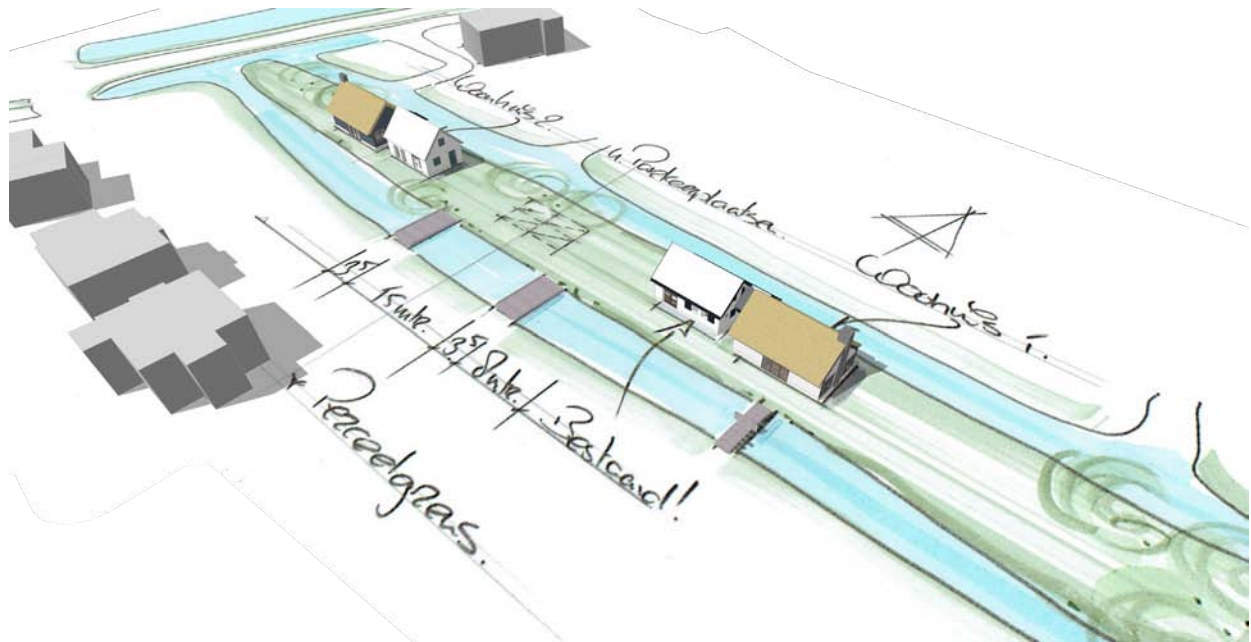
BIJLAGE 3 - VRIJGESTELDE SOORTEN

In afwijking van artikel 3.10, eerste lid, van de wet gelden de in dat lid opgenomen verboden niet voor de soorten hieronder genoemd, mits het gaat om handelingen die worden verricht in verband met:

- de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting;
- de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- bestendig gebruik.

Soort/Provincie	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	N-Holland	Z-Holland	Flevoland	Zeeland	N-Brabant	Limburg
Aardmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	x	x		x	x	x		x	x	x		x
Dwergmuis	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x
Dwergspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bos-spitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hermelijn	x	x		x	x	x		x	x	x		x
Huisspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ondergrondse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Ree	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x
Steenmarter	x											
Tweekleurige bos-spitsmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	x	x		x	x	x		x	x	x		x
Wild zwijn											x	
Woelrat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Meerkikker	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x

BIJLAGE 4 - KAART WERKZAAMHEDEN

Vogelvlucht perspectief - Levensloop bestendige woningen

Visualisatie 3D

M
Ontwerpburo

Figuur: Vogelvlucht perspectief nieuwe situatie zoals aangeleverd door de opdrachtgever. Deze quickscan betreft enkel de oostelijke woning.

BIJLAGE 5 - ALLE RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

Te verwachten soort op basis van bureau-onderzoek	a/m ¹	Te verwachten functies ²	Onderbouwing en locaties ³
Amfibieën (Ravon, z.d.a)			
Alpenwatersalamander	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt land-/overwinteringsbiotoop aanwezig, namelijk in de buurt van bos en/of houtwallen in het zuiden en oosten van Nederland met een voorkeur voor zandige leemgronden. Er zijn ook waarnemingen van kleine aantallen dieren, die de hele winter in het water verblijven. Het voortplantingswater is hooguit matig stromend en visarm.
Heikikker*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig in de vorm van ondiep, stilstaand, enigszins zuur (pH 4 tot 5,5) voedselarm water met oevervegetatie. Verder is in het projectgebied wel geschikt terrestrisch biotoop aanwezig waar de heikikker tijdens de actieve fase verblijft, echter niet binnen 300 meter van geschikt voortplantingswater. Geschikte terrestrische bitopen kunnen zijn: vochtige heideterreinen, veengebieden, vochtige schraallanden, uiterwaarden of komkleigebieden (met struweel en kruidenvegetatie). Ook is geschikt overwinteringsbiotoop aanwezig in de vorm van vorstvrije plekken op het land, zoals (afgetrapte) slootkanten of bosschages, echter, niet in de nabijheid (500 meter) van terrestrisch- of voortplantingsbiotoop. Ook zijn geen waarnemingen van de afgelopen vijf jaar bekend van heikikkers binnen 20 kilometer van het projectgebied. Daarom worden negatieve effecten op deze soort uitgesloten
Kamsalamander*	N.v.t.	N.v.t.	Voortplantingsbiotoop: ongeschikt omdat matig voedselrijk tot voedselrijk stilstaand, onbeschadwd water met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie ontbreekt. Deze wateren zijn veelal beek- of rivierbegeleidend en permanent waterhoudend. Overwinteringsbiotoop: niet geschikt omdat kleinschalige landschappen ontbreken met essentiële biotoopelementen zoals bospercelen, heggen, struwelen en houtwallen. De soort komt voor in het zuiden, midden en oosten van het land. Verder wordt niet in het water of langs de oever van de bestaande watergangen gewerkt.
Knoflookpad	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig zoals een poel in combinatie met extensief bewerkte akkers (zoals rogge- en zaadteeltakkers).
Poelkikker*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk zwak zuur, onbeschadwde wateren met een goed begroeide oeverzone, zoals vennen, poelen, watergangen in hoogveengebied of uiterwaarden. Ook worden geen geschikte landschapselementen verwijderd of aangetast, zoals bosschages, struweel of hoger gelegen verlandingsvegetaties, waarin de poelkikker kan overwinteren.
Rugstreeppad*	m	z,w,v	Er zijn waarnemingen van de rugstreeppad bekend binnen 1 kilometer van het projectgebied. Tussen het projectgebied en de bekende waarneming(en) bestaan geen onoverbrugbare barrières. Er is geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig in de vorm van (tijdelijke) ondiepe wateren niet zuurder dan pH 5, die snel opwarmen, zoals vegetatie-arme poeltjes, karresporen, recent geschoonde sloten of ondiepe slootjes. Er is wel geschikt terrestrisch biotoop aanwezig zoals (teelt)akkers, zandafravingen, kassen, muizen- of konijnenholen, pallets en tegels die kunnen dienen als zomerverblijfplaats, echter, aangezien er voortplantingsbiotoop in de nabije omgeving aanwezig is worden zomerverblijfplaatsen alsnog uitgesloten. Verder zijn er geen (vorstvrije) hopen vergraafbaar zand, bosschages of struwelen aanwezig boven het grondwater die kunnen dienen als winterverblijfplaats. Er is kans op vestiging in nieuw voortplantingsbiotoop indien er tijdens de werkzaamheden ondiepe wateren ontstaan (regenplassen) in de periode april-september. Ook is er kans op vestiging in geschikt winterbiotoop indien er hopen vergraafbaar zand, bouw materiaal, hopen houtafval of stenen blijven liggen in de periode september-november. Juvenielen rugstreeppadden uit de omgeving kunnen wel tot 5 kilometer afleggen op zoek naar geschikt leefgebied (Bij12, 2017b).
Vinpootsalamander*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk grotere bos- en heidegebieden in Drenthe, Noord-Brabant en Limburg. Aan de samenstelling van het bos worden weinig eisen gesteld. Ze planten zich voort in heidevennen, bosvijvers en poelen. Ze vertonen hierbij een vrij grote tolerantie voor zuur water (tot pH 4).
Kevers			
Gestreepte waterroofkever*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk onbeschadwde, stilstaande wateren of zeer langzaam stromende wateren op veen- of zandgrond van 40 tot 160 cm diep met een maximaal kroosbedekkingspercentage van 5%. Veelal zijn klein kroos en veelwortelig kroos wel aanwezig. De onderwateroever mag wel door hoogopgaande oevervegetatie beschadwd worden, zoals riet en grote lisdodde (EIS, 2005).
Vermiljoenkever*	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk recent gestorven bomen (zowel liggende als staande) in vochtige tot natte bossen. De vermiljoenkever leeft vrijwel permanent achter de schors van net gestorven bomen (EIS, 2012).
Vliegend hert*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt leefgebied aanwezig, namelijk oude eikenhakhoutbossen op zuidhellingen van (of in de buurt van) stuwwalen of eindmorenes. Klei- en kalkgebieden worden gemeden. Ook ontbreekt het aan eikenstobben, holle knoteiken, opgaande eiken of doorgesloten hakhout aangetast door witrot (of eikenrot) die larven van het vliegend hert zouden kunnen herbergen. Specifiek met soorten zoals doolhofzwam, roodgerande houtzwam, eikevuurzwam, bieftukzwam of zwavelzwammen. Ook zijn geen sapbomen aanwezig waarop de paring plaats kan vinden (Huijbrechts, 2002, Chinery, 2010).
Kreeften			

Europese rivierkreeft*	N.v.t.	N.v.t.	Enkel bekend uit een poel in Warnsborn nabij Arnhem. De soort komt in zoet en redelijk koel, zuurstofrijk water voor en werd (tot 1986) vooral gevonden in onvervuilde beken, rivieren en meren in het zuiden en oosten van het land. Dit biotoop is niet aanwezig in of nabij het projectgebied (Rivierkreeften.be, z.d.).
Libellen (Vlindernet z.d. a)			
Beekrombout*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt uitsluitbiotoop aanwezig, namelijk oevervegetatie, holle oevers, boomwortels of stenen, meestal binnen enkele meters van het water grotere beken en kleine rivieren. Op en rond deze wateren zijn de imago's te vinden. De eieren worden op het wateroppervlak afgezet. De larven leven ingegraven in de beek- of rivierbodem, op ondiepe, traag stromende plaatsen waar veel slib of fijn zand is afgezet.
Gevlekte witsnuitlibel*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig, namelijk laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen. De larven leven tussen waterplanten in de verlandingszone. Het uitsluipen vindt plaats tot enkele decimeters hoogte in de oevervegetatie.
Groene glazenmaker*	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikt biotoop aanwezig: stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden; plassen, sloten en petgaten in laagveengebieden en sloten in veenweidegebieden. De eitjes overwinteren in krabbenscheerplanten. De larven leven tussen de bladen van krabbenscheerplanten, meestal in dichte krabbenscheervegetaties. Het uitsluipen gebeurt ook op krabbenscheerplanten.
Rivierrombout*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig. Een geschikt larvenbiotoop bestaat uit zandige substraten in ondiepe, onbegroeide, stromingsluwe riviertrajecten. Net uitgeslopen imago's drogen op in of nabij ruigtevegetaties in de directe nabijheid van de rivier. Ook oudere imago's zijn in de nabijheid van de rivier te vinden. Vanwege de grote afstand tot de rivier (> 1 kilometer) wordt aanwezigheid van de soort uitgesloten.
Mossen			
Tonghaarmuts*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk vochtige, jonge wilgenbossen of jonge aanplant van zomereik. De soort komt voor op de schors van deze bomen en vaak gaat het om een enkel polletje op een tak. Er is gericht gezocht naar tonghaarmuts, maar de soort is niet aangetroffen tijdens het veldbezoek (BWLG, 2007).
Geel schorpioenmos*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, zoals kalkarme maar ijzerrijke moerassen, blauwgraslanden of beekdalen met veel kwel. Vegetaties uit het Knopbiesverbond (09BA) ontbreken op de projectlocatie. Begeleidende soorten zijn o.a. wateraardbei, zwarte zegge, moeraswalstro en egelboterbloem (Siebel & During, 2006).
Planten (Dijkstra, 2017)			
Akkerdoornzaad	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, zoals zomen en ruigten met voornamelijk kropbaar, kweek, gewoon duizendblad en peen. Vegetaties uit het Wormkruidverbond (17AA) en marjoleinverbond (31CA) ontbreken op de projectlocatie.
Akkerogentroost	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig in het projectgebied, namelijk droge storingsmilieus, zoals randen van graanakkers met rogge, akkerdistel, akkervergeet-mij-nietje en fioringras. De soort komt vooral voor in vegetaties van het windhalmverbond (30BA) en naaldekervelfverbond (30AA), beide vegetatietypen ontbreken op de projectlocatie.
Brede wolfsmelk*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, zoals kalkrijke akkers, braakliggende grond, bermen (open plekken) en omgewerkte kleiige waterkanten met o.a. akkerdistel (100%, n=3), haagwinde en kruipende boterbloem. De soort kan voorkomen op matig voedselrijke gronden die droog tot vochtig zijn en waarvan de zuurgraad zwak zuur tot matig zuur is. De soort verdraagt geen sterke beschaduwning.
Dreps*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk droge storingsmilieus's, voornamelijk uit klasse 30 van de akkergemeenschappen (30BA, 30AA en 30 BB) met begeleidende soorten zoals grote windhalm, zwaluwtong, korenbloem en akkerviooltje. Groeiplaatsen zijn onder andere akkers (wintergraanakkers en speltakkers), spoorwegen (spoorwegterreinen), braakliggende grond, wegranden (open plekken, in bermen van grote verkeerswegen), ruigten, ruderaal plaatsen en stortterreinen.
Drijvende waterweegbree*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk natte pioniermilieu's, zoals vennen, vijvers, beken, pas gegraven of regelmatig geschoonde poelen en sloten, afwateringskanaaltjes, duinplassen en/of kanalen. Vegetaties uit het Overkruidverbond (06AA) ontbreken op de projectlocatie. Begeleidende soorten zijn o.a. drijvend fonteinkruid, knolrus en mannagras.
Glad biggenkruid*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk droge storingsmilieu's (30BB - Verbond van vingergras en naalbaar) met onder andere schapenzuring, gewone spurrie, zwaluwtong en gewoon varkensgras.
Groenknolorchis*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk zeeduinen (duinvalleien), afgravingen (kalk-, zand- en grindgroeven), moerassen (trilvenen, kalkmoerassen, veenmosrietland en aan de rand van rietland), heide (op veenmoskussens in heidemoeras), opgespoten grond (zand), plekken waar turf gestoken is en grasland (beekdal-blauwgrasland). Vegetaties uit het Knopbiesverbond (09BA) ontbreken op de projectlocatie. Begeleidende soorten zijn o.a. watermunt, gewone waternavel, riet en kruipwilg.
Karhuizer anjer	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk grasland (schraal grasland en kalkgrasland), bermen en rotsachtige plaatsen. Vegetaties uit het Verbond van Gewoon struisgras (14BB) ontbreken ontbreken op de projectlocatie. Ook zijn geen begeleidende soorten aanwezig, zoals kleine bevernel, grasklokje, struikhei en zandzegge.
Kleine wolfsmelk*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk droge storingsmilieu's zoals kalkrijke, vaak kleiige omgewerkte grond (pioniervegetatie) met onder andere zwaluwtong, akkerdistel, vogelmuur en gewoon varkensgras. Vegetaties uit het naaldekervelfverbond (30AA) en verbond van duivekervel en kroontjeskruid (30AB) ontbreken op de projectlocatie.
Kruipend moerasscherm*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geschikt biotoop aanwezig, namelijk langs sloten aan de rand van veengebieden, grasland. Echter, omdat de soort vooral in het zuiden en oosten van het land bekend is, er geen waarnemingen in de omgeving bekend zijn en de zaden zich nauwelijks verspreiden wordt de soort uitgesloten. Bovendien ontbreken vegetaties uit het Dwergbiezenverbond (28AA) op de projectlocatie.

Muurbloem*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geschikt biotoop aanwezig, namelijk stenige plaatsen. De soort is echter niet waargenomen op de projectlocatie. Muurbloem zou zijn waargenomen als de soort er was geweest. Bovendien ontbreken vegetaties uit het Verbond van klein glaskruid (21AA) op de projectlocatie.
Ruw parelzaad*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig in de omgeving, zoals zonnige, open plaatsen op braakliggende grond of op open plekken langs oeverwallen met begeleidende soorten zoals akkerdistel (trekfans > 85%), duist, grote klapproos en akkerwinde. Vegetaties uit het naaldekervelfverbond (30AA) en Windhalmverbond (30BA) ontbreken op de projectlocatie.
Wolfskers*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geschikt biotoop aanwezig in de vorm van stenige plaatsen. Er is echter geen wolfskers aangetroffen in het projectgebied, terwijl de soort wel zichtbaar is in deze tijd van het jaar. Als de soort er had gestaan, was hij waargenomen.
Zandwolfmelk	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig in het projectgebied, namelijk: zonnige, open plaatsen op rivierdijken, grasland, hellingen of bermen met begeleidende soorten zoals kruisdistel, sikkellklaver, glanshaver en muurpeper. Vegetaties uit het Verbond der droge stroomdalgraslanden (14BC) en het Wilgenroosjesverbond (34AA) ontbreken op de projectlocatie.
Reptielen (Ravon, z.d. b)			
Gladde slang	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk (droge) heideterreinen, stuwallen en hoogvenen op zandgrond.
Hazelworm*	N.v.t.	N.v.t.	In het projectgebied bevindt zich geen geschikt biotoop voor de hazelworm, namelijk warme, beschutte, halfopen terreinen met vochthoudende bodem zoals bosranden, open plekken in bossen, ruige heidevelden, kalkgraslanden, vestingwerken, bermen van wegen en spoorwegen. De dichtstbijzijnde bekend waarneming van de afgelopen vijf jaar is verder dan 10 kilometer verwijderd van het projectgebied. In de regel zijn hazelwormen honkvast en niet erg mobiel. Hierdoor gaat hun verspreiding opvallend langzaam.
Levendbarende hagedis*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk vochtige heide of structuurrijke bermen en ruigten.
Muurhagedis	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk oude muren, steile, stenige zuidhellingen en rotswanden. De eieren van de muurhagedis worden afgezet tussen stenen of in zand. De waarnemingen van de muurhagedis beperken zich in Nederland van nature uitsluitend tot Maastricht.
Ringslang*	m	mi	Er is wel geschikt biotoop aanwezig, zoals waterrijke biotopen op zandgronden, overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden en laagveen. Ringslangen kunnen aanwezig zijn in een bebouwde omgeving en in het agrarisch gebied. Er zijn geen geschikte voortplantingsbiotopen aanwezig zoals broei-, blad-, compost-, of mesthopen aanwezig binnen het projectgebied. Ook is er geen geschikt foerageergebied aanwezig zoals bij grotere wateren met een rijke oever- en onderwatervegetatiestructuur. De dichtstbijzijnde, bekende waarneming van de afgelopen vijf jaar is op ruim vijf kilometer afstand. Op basis van bovenstaande gegevens wordt de soort niet direct verwacht in het projectgebied, echter, incidentele aanwezigheid van de ringslang kan niet worden uitgesloten.
Zandhagedis*	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikt biotoop aanwezig zoals (droge) heide of structuurrijke bermen/ruigten met open plekken (kaal zand).
Vissen (Ravon, z.d. c)			
Beekprik*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk relatief natuurlijk beken met een goede waterkwaliteit. De soort is beperkt tot de provincies Gelderland, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. De soort paait in de periode februari-mei op grindrijke plaatsen met stromend water.
Elrits*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk snelstromende rivieren en beken in Zuid-Limburg en in Gelderland op de oostflank van de Veluwe.
Gestippelde alver	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk snel stromende zuurstofrijke beken en rivieren met een bodem van grind of stenen. Geschikt biotoop wordt alleen in het zuiden van Limburg gevonden. Het paaien gebeurt in kleine groepjes boven grindbanken. De jonge dieren groeien op in de oeverzone.
Grote modderkruiper*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt leefbiotoop aanwezig, namelijk ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Ook zijn geen drooggevalen wateren aanwezig, waarin de soort enige tijd ingegraven in de modder kan overleven. Ook is geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig in de vorm van ondiepere warme delen van het water met waterplanten, overhangende takken of andere vormen van structuur. Ook is er geen opgroei biotoop voor juveniele dieren, zoals ondiepe plantenrijke oeverzones.
Kwabaal	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt leefbiotoop aanwezig, namelijk rivieren, beken, meren en soms in estuaria op plaatsen met koel en zuurstofrijk water. Het paaisubstraat in meren bestaat vaak uit ondiep, nabij de oever gelegen grove kiezel-, grind- of zandbodems. Soms vindt paai in meren plaats in de diepe delen. De paai gronden van riviergebonden populaties liggen in zijstromen met lage stroomsnelheden. In stromende wateren groeien de larven op in ondiepe overstromingsvlakten, in meren in de bovenste waterlaag en oeverzone.
Vlinders (Vlinderstichting z.d.b)			
Aardbeivlinder	N.v.t.	N.v.t.	Geen waardplanten aanwezig, namelijk tormentil (vooral in het binnenland) en dauwbraam (in de duinen). Wel geschikt biotoop aanwezig in de vorm van vochtige graslanden. De aardbeivlinder is een zeer honkvaste vlinder. Slechts een enkele keer zijn zwervers buiten geschikt leefgebied en/of buiten de bekende populaties gezien (vlinderstichting, 2017). Aangezien de dichtstbijzijnde waarneming bij het projectgebied is op circa 40 kilometer afstand is, wordt de soort uitgesloten.
Bruine eikenpage*	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikte waardplanten aanwezig, namelijk kleine eikenboompjes die in de schaduw van hogere bomen of jonge eikenopslag. Vaak worden de eitjes aan de zuidoostkant van de boompjes afgezet op een stam, tak of twijg met een gladde bast zonder korstmossen op een halve tot anderhalve meter hoogte. Geen geschikt biotoop aanwezig namelijk: zandgronden met eiken in het binnenland en in de duinen. In het binnenland vliegt de soort bij bosranden, jonge eikenaanplant en open loofbossen. De soort vliegt bij gedrongen eikenstruweel, bij vrijstaande eikjes, in open eikenbossen en kapvlakten.

Duinparelmoervlinder	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikte waardplanten aanwezig, namelijk diverse soorten viooltjes: in de duinen duinviooltje en hondsviooltje; in het binnenland vooral hondsviooltje. Geen geschikt biotoop aanwezig namelijk open duingraslanden en vochtige duinvalleien. In het binnenland: open, droge, schrale graslanden en droge kruidenrijke heide.
Grote vos*	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikte waardplanten aanwezig, zoals voornamelijk iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten. De eitjes worden afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. Geen geschikt biotoop aanwezig namelijk: vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout.
Iepenpage*	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikte waardplanten aanwezig, namelijk diverse soorten iep, zoals gladde iep, ruwe iep en sommige cultivars. Het eitje wordt meestal afgezet in de kruin van de boom. Geen geschikt biotoop aanwezig namelijk bloeiende en vruchtdragende bomen of op relatief jonge iepen. Geschikte bomen worden doorgaans gevonden in (vochtige) bossen, bosranden, parken en grotere tuinen.
Sleedoornpage*	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikte waardplanten aanwezig, namelijk sleedoorn en enkele andere gecultiveerde Prunus-soorten (o.a. pruim). Geen geschikt biotoop aanwezig namelijk: struwelen met sleedoorn (waardplant) langs bosranden, weg- en spoorbermen, holle wegen en akkers, in parken én vrijstaande pruimen in tuinen. De gebruikte sleedoorns moeten geregeld verjongd worden door begrazing of door ze regelmatig te snoeien.
Teunisbloempijlstaart*	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikte waardplanten aanwezig, namelijk wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Geen geschikt biotoop aanwezig namelijk open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. Voornamelijk in het zuiden en oosten van het land.
Vogels (Vogelbescherming Nederland, z.d.)			
Boomvalk, buizerd, havik, wespandief en zwarte wouw*	m	N	Binnen het projectgebied en de directe omgeving (50 meter) zijn geen horsten aangetroffen van boomvalk, buizerd, havik, wespandief of zwarte wouw. Ook zijn geen oude nesten van zwarte kraai of ekster aangetroffen op voor deze soorten geschikte locaties waarin de bijvoorbeeld de boomvalk tot laat in het broedseizoen nog tot broeden kan komen.
Gierzwaluw*	N.v.t.	N.v.t.	De nokpannen op de kopgevels van de uit te breiden schuur zijn geschikt voor gierzwaluwen. Er zijn echter geen poepsporen aangetroffen. Er zijn waarnemingen van gierzwaluwen bekend binnen 1000 meter, waardoor vestiging op korte termijn (binnen de houdbaarheid van deze quickscan) mogelijk is (Vogelbescherming Nederland, z.d.). Echter, de voor de gierzwaluw geschikte locaties in het dak blijven gehandhaafd. Negeatieve effecten op de gierzwaluw worden uitgesloten mits er niet in het broedseizoen gewerkt wordt.
Huismus*	N.v.t.	N.v.t.	Er zijn geen huismussen waargenomen en er zijn geen huismusnesten aangetroffen in het projectgebied. Wel zijn waarnemingen bekend van de huismus in de nabije omgeving. Het uit te breiden gebouw is geschikt voor de huismus waardoor vestiging in het projectgebied op korte termijn mogelijk is. Echter, er worden geen geschikte dakgoten, dakpannen of daklijsten gesloopt of gerenoveerd. Er worden wel (houtige) elementen verwijderd die onderdeel uit kunnen maken van de functionele leefomgeving zoals struweel/hagen die als schuilplaats kunnen dienen. Echter, gezien de hoeveelheid bosschages in de omgeving van het projectgebied wordt het projectgebied zelf niet als essentieel gezien. Zandige stukjes voor een zandbad zijn in het projectgebied niet aanwezig. Negeatieve effecten op de huismus worden uitgesloten mits er niet in het broedseizoen gewerkt wordt.
Kerkuil, ransuil, steenuil*	m	N	Er is geen geschikte nestplaats aanwezig voor de kerkuil en steenuil, zoals een nestkast of schuur en er wordt geen geschikte bebouwing gesloopt. Ook worden geen oude kassen gesloopt of knotbomen aangetast die door de steenuil gebruikt kunnen worden. Er zijn geen sporen, zoals veren of braakballen aangetroffen. Roestbomen van ransuil zijn vaak naaldbomen, deze zijn niet aanwezig. Ook zijn geen oude ekster- of kraaiennesten aangetroffen waar de ransuil veelal gebruik van maakt.
Oeverzwaluw*	N.v.t.	N.v.t.	Geen geschikt nestbiotoop aanwezig, namelijk een kale zandige of lemige steilwand met insecten in de omgeving. Er is geen kans op vestiging omdat er tijdens de werkzaamheden geen steilwanden zullen ontstaan in de periode april-juni in de vorm van zanddepots en afgravingen.
Ooievaar*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen nestvoorziening voor de ooievaar aanwezig (ooievaarspaal). Ook zijn geen elektriciteitspalen met een ooievaarsnest aanwezig.
Roek*	N.v.t.	N.v.t.	Er zijn geen roeken waargenomen. Ook geen zijn geen nestbomen aangetroffen binnen het projectgebied of in de omgeving hiervan.
Slechtvalk*	N.v.t.	N.v.t.	Nestgelegenheid ontbreekt: hoge gebouwen zoals torens of hoogspanningsmasten zijn niet aanwezig.
Sperwer*	N.v.t.	N.v.t.	Binnen het projectgebied en de directe omgeving (50 meter) zijn geen horsten aangetroffen van sperwer. De sperwer broedt meestal in een dicht, jong bos met naaldbomen (fijnspar, lariks), het liefst in halfpopen landschappen. Soms ook in de stad of in tuinen, in open boerenland in windsingels in bosjes en op erven.
Categorie 5-broedvogels met zeer ongunstige trend: ekster, eidereend, brilduiker, draaihals, ruigpootuil, tapuit*	N.v.t.	N.v.t.	Er is een bolvormig nest aangetroffen vlak buiten het projectgebied welke vermoedelijk van een ekster is. Echter, deze zal niet vernield of verstoord worden mits er buiten het broedseizoen gewerkt wordt. Er zijn geen kustduinen aanwezig waar de eider kan broeden. Er zijn geen oude, bestaande holten van vooral de zwarte specht (in den en beuk) waar de ruigpootuil gebruik van kan maken. De brilduiker broedt voornamelijk in landgoedbossen in het IJsseldal (tussen Zwolle en Deventer), hier ligt het projectgebied niet in. In het projectgebied ontbreken oude berken (op de Veluwe) met holtes waar de draaihals gebruik van maakt. Er zijn geen schrale heide- of stuifzandgebieden of duinen aanwezig met konijnenholten waar de tapuit tot broeden kan komen.
Vogels zonder jaarrond beschermd nest*	m	N	- Rondom het gebouw zijn diverse bosschages aanwezig die gebruikt kunnen worden als broedbiotoop door soorten als houtduif en merel (Fig. 4). - Er is een nestkast aangetroffen die geschikt is voor soorten als koolmees en pimpelmees (Fig.4). Dit zijn vogelsoorten met een categorie 5 jaarrond beschermd nest (zie Bijlage 2). Er zijn echter voldoende alternatieven voor deze soorten aanwezig in de omgeving. Er zijn geen zwaarwegende ecologische redenen (zoals een sterk dalende trend) om bescherming van deze nesten buiten de broedperiode te rechtvaardigen.

Weekdieren			
Bataafse stroommossel*	N.v.t.	N.v.t.	Geen is geschikt biotoop aanwezig, de bataafse stroommossel prefereert gestructureerde grofzandige sedimenten en is daardoor grotendeels gebonden aan stromende wateren zoals rivieren, beken of wateren die in verbinding staan met de rivier. Na een korte parasitaire fase in de kieuwen van vissen (waaronder bijvoorbeeld elrits, ruisvoorn, kopvoorn en rivierdonderpad) graven juvenielen zich namelijk in in ondiepe delen waar geen opslibbing of overzanding plaatsvindt (Ministerie van Economische Zaken, 2015).
Platte schijfhoren*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen (helder) voedselrijk, stilstaand (of slechts zwakstromend) water aanwezig (ionenarm) met begroeiing van waterplanten, zoals bijvoorbeeld gele plomp en witte waterlelie. De soort wordt vaak in draadalg-vegetaties aangetroffen. Ook in andere vegetaties, zoals in wateren met krabbescheer. Daarnaast soms op de wortels van o.a. lisdodde en vergelijkbare oevergebonden planten. De soort leeft niet in verontreinigd of brak water (IvL & RHB, 2014, 2016).
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis*, ruige dwergvleermuis, laatvlieger	N.v.t.	N.v.t.	Verblijfplaatsen: er worden werkzaamheden aan het gebouw verricht (uitbreiding tot woonhuis). Echter, het gebouw heeft slechts enkele plaatsen die geschikt kunnen zijn als invliegopening naar een verblijfplaats (Fig. 4) en op deze plaatsen zullen geen werkzaamheden plaatsvinden. Er worden geen bomen aangetast of gekapt met los schors, open spleten, holtes of grotendeels begroeid met klimop. Essentiële vliegroute: er worden geen lijnvormige houtige elementen gekapt, watergangen gedempt of geblokkeerd. Essentieel foerageergebied: er wordt geen grote solitaire boom gekapt. Ook wordt geen groot oppervlak aan houtige beplanting of moeras verwijderd of een groot oppervlak aan water gedempt. Alle functies: ook wordt geen verlichting geplaatst die gebouwen, bomen of beplanting beschijnt én er wordt geen extra geluid geproduceerd in de nieuwe situatie.
Zoogdieren (Zoogdiervereniging, z.d.)			
Bever*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig voor de bever, zoals moerasgebied, rivieren of meren omzoomd door broekbossen. Ook zijn geen sporen, zoals recente afdrucken gevonden en is er geen beverburcht aanwezig.
Boommarter*	N.v.t.	N.v.t.	Er zijn geen konijnen-, vossen- of dassenhollen aanwezig binnen het projectgebied of binnen 50 meter afstand. Ook zijn geen boomholtes, takkenbossen of -stapels aanwezig waar ze hun rustplaats kunnen hebben. Verder zijn geen inrottingsgaten, spechtengaten, eekhoornhollen of gebouwen aan de rand van het bos aanwezig om als voortplantingsplaats te kunnen gebruiken.
Das*	N.v.t.	N.v.t.	Het projectgebied ligt niet in of nabij een zandgebied. Dassen zijn gebonden aan het zandlandschap. Ook zijn geen sporen aangetroffen, zoals burchten, haren of prenten, waaruit de mogelijke aanwezig blijkt. Ook wordt geen essentieel foerageergebied of wissel aangetast die het functioneren van de burcht negatief kunnen beïnvloeden.
Eekhoorn*	N.v.t.	N.v.t.	Er zijn geen eekhoornnesten waargenomen binnen het projectgebied en 50 meter daarbuiten. Ook zijn geen geschikte boomholtes of spechtengaten aangetroffen die in gebruik zijn of gebruikt kunnen worden.
Gewone zeehond*	N.v.t.	N.v.t.	De gewone zeehond leeft voornamelijk in getijdengebieden waar plekken aanwezig zijn die bij eb droogvallen. Deze plekken zijn vooral te vinden langs zandige kusten, maar ook op met wier bedekte riffen, kiezelsteenstranden, zandplaten en stenen. Ze hebben een sterke voorkeur voor rustige plekken, zonder menselijke aanwezigheid. Een enkele keer komt een gewone zeehond (tijdelijk) voor bij riviermondingen of zelfs in (zoete) binnenwateren. De gewone zeehond is zeer gevoelig voor geluid, licht en trilling. De gevoeligheid voor optische verstoring is onbekend.
Noordse woelmuis*	N.v.t.	N.v.t.	Er is relatief geschikt biotoop aanwezig in de omgeving van het projectgebied zoals extensief gebruikt weiland, periodiek overstroomde terreinen of natte grazige vegetaties. In gebieden zonder andere woelmuisen komt de soort ook voor in drogere biotopen, zoals wegbermen en zelfs in droog naaldbos. De verspreiding van noordse woelmuisen in Nederland komt in grote delen van het land overeen met de Associatie van Heen en Grote waterweegbree en de Associatie van Ruwe Bies (Witte van den Bosch & Dekker, 2008). Deze associaties zijn niet aanwezig in het projectgebied en de dichtstbijzijnde, bekende waarneming is op ruim vijf kilometer afstand van het projectgebied. Daarom worden effecten op deze soort uitgesloten.
Otter*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Er zijn geen overstromingsvrije oeverholtes die kunnen dienen als nestplaats. Ook zijn geen dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages of kunstmatige holten aanwezig die kunnen dienen als dagrustplaats. Er zijn geen eetplekken, loopsporen, wissels, krabheuveltjes, ottergeil of spraints aangetroffen.
Waterspitsmuis*	N.v.t.	N.v.t.	Er is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De soort komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. Ook wordt de soort veelvuldig aangetroffen langs de binnenduinrand, natuurlijke duinmeren en kunstmatige infiltratiegebieden. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten. Bij het projectgebied is te weinig ontwikkelde oevervegetatie aanwezig voor deze soort.
Tuimelaar	N.v.t.	N.v.t.	Tuimelaars komen zowel aan de kust als op volle zee voor. De soorten die aan de kust leven geven de voorkeur aan wateren met een diepte van ten hoogste 30 meter. Sommige tuimelaars langs de kust trekken niet weg. Andere tuimelaars langs de kust kennen seizoensgebonden migratie of trekken af en toe weg (IUCNredlist (2017)). Tuimelaars zijn zeer gevoelig voor geluid, licht, trilling en verontreiniging (Ministerie van EZ, 2017).

*a = beschermde functie aangetroffen, m = mogelijk beschermde functie aanwezig. *Deze soort wordt altijd behandeld en volgt niet noodzakelijkerwijs uit het literatuuronderzoek.

²N = nestplaats, z = zomerverblijfplaats, w = winterverblijfplaats, v = voortplantingslocatie, mi = mogelijk incidenteel aanwezig.

BIJLAGE 6 - CV'S BETROKKEN ECOLOGEN

Nick Kroese, BSc

Functie: kwaliteitscontroleur

Relevante opleidingen:

- hbo Bos- en natuurbeheer aan Van Hall Larenstein met specialisatie natuur- en landschapstechniek.
- mbo-4 Bos- en natuurbeheer aan het Wellantcollege te Gouda.

Ervaring:

Nick is sinds 2014 in dienst bij Habitus. Hij voert al sinds 2009 quickscans uit en heeft daardoor ruime ervaring opgedaan met deze dienst. Ook verricht hij al sinds 2009 soortgerichte onderzoeken en fauna-inventarisaties. Zijn persoonlijke aandachtsgroepen zijn planten, libellen, weekdieren en kevers. Van de volgende soortgroepen heeft hij bewezen over voldoende kennis te beschikken om een ecologische effectenbeoordeling uit te voeren en deze van anderen te beoordelen: grondgebonden zoogdieren, zeezoogdieren, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vlinders, libellen, kreeften, vogels, mossen en vissen.

Benieuwd naar de persoonlijke waarnemingen die Nick doet? Zie dan zijn account op waarneming.nl. Professionele waarnemingen worden ingevoerd via WrnPro.

Amber Heitman, MSc

Functie: projectleider

Relevante opleidingen:

- wo master Ecology & Evolution aan de Vrije Universiteit Amsterdam.
- hbo toegepaste biologie aan de HAS Den Bosch.

Ervaring:

Amber is sinds 2017 in dienst bij Habitus. Onder begeleiding heeft zij reeds een tiental ecologische quickscans uitgevoerd en laten zien dat zij ecologische risico's bijzonder goed kan inschatten. En dan met name de risico's bij de sloop of renovatie van gebouwen. Sinds 2017 verricht zij (onder begeleiding) ook soortgerichte onderzoeken naar grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, huismus, platte schijfhoren en gierzwaluwen. Haar persoonlijke aandachtsgroepen zijn vogels en vleermuizen.

Van de volgende soortgroepen heeft zij bewezen over voldoende kennis te beschikken om een ecologische effectenbeoordeling uit te voeren: grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en vogels. Van zeezoogdieren, libellen, mossen, kreeften en kevers is haar kennis nog te gering en voert zij geen effectenbeoordeling uit. Ook voert zij geen kwaliteitscontroles uit. Haar sterke communicatieve vaardigheden zijn belangrijk in de functie van projectleider.

BIJLAGE 7 - GESCHIKT BIOTOOP

Geschiktheidsbeoordelingen dienen door ons als adviesbureau correct uitgevoerd te worden volgens de laatste wetenschappelijke kennis van een soort. Wij houden zelf onze kennis op peil, maar nieuwe kennis komt voornamelijk van onderzoeksinstellingen. Er mag daarom verondersteld worden dat deze kennis in ieder geval aanwezig is bij onderzoeksinstellingen voor soort(groep)en, zoals RAVON en SOVON. Zij stellen via hun website vrijwel altijd actuele (biotoop)informatie ter beschikking over een soort. Als deze informatie overeenkomt met de biotopen die in het projectgebied aanwezig zijn, dan kan de soort daar in potentie voorkomen. Als uit het bureau-onderzoek blijkt dat de soort in de omgeving (10 kilometer) voorkomt of in het verleden (afgelopen 10 jaar) is waargenomen, dan is deze kans ook reëel te noemen. Een reële kans op een beschermde soort in het projectgebied geeft ons aanleiding om nader onderzoek aan te bevelen om de aanwezigheid aan te tonen of uit te sluiten. Als opdrachtgever loopt u dan immers het risico op een wets-overtreding. Daar willen wij u voor behoeden.

Wij gebruiken onder andere de volgende bronnen voor onze geschiktheidsbeoordeling:

Tabel: soortgroep, onderzoeksinstelling en bron voor biotoopinformatie

Soortgroep	Onderzoeksinstelling	Bron
Amfibieën, reptielen en vissen	RAVON	www.ravon.nl - Infotheek- Soortinformatie
Libellen en vlinders	De vlinderstichting	Vlinders Libellen
Vogels	SOVON	www.sovon.nl - informatie per soort - vogels per provincie
Insecten (kevers)	EIS	www.eis-nederland.nl - Beleid- Habitatrichtlijn- Kevers
Planten en mossen	FLORON	NDFF-verspreidingsatlas
Weekdieren	Stichting Anemoon	www.anemoon.org Platte schijfhoren
Zoogdieren	Zoogdiervereiniging	Grondgebonden zoogdieren Vleermuizen Voor vleermuizen wordt de checklist uit het Vleermuisprotocol 2017 gebruikt.

BIJLAGE 8 - CHECKLIST VLEERMUIZEN

Inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Wet natuurbescherming vooronderzoek

Inleiding

Ga eerst na welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld (binnen 20 km van het plangebied, denk daarbij indien nodig ook buiten de landsgrenzen). Daarna dient gekeken te worden welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Hiervoor kan de onderstaande checklist of geheugensteun worden gebruikt. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. De hieronder aangegeven soorten en/of soortgroepen zijn niet dekkend. Hou rekening met het voorkomen van zeldzaam voorkomende soorten. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse. Dat blijkt vaak pas uit het (nader) onderzoek. De antwoorden van de veldecoloog zijn in rood aangegeven achter de vraag.

Checklist

1. Dikke bomen

Is in of grenzend aan het plangebied één (of meerdere) dikke boom (doorsnede globaal > 3 dm op borsthoogte) aanwezig? **Ja**

- a. Zijn holtes, spleten, scheuren, losse bast uit te sluiten? **Ja**. Zo niet, nader onderzoek naar (winter-,) kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van boombewonende soorten.
- b. Maakt de boom (bomen) deel uit van een mogelijke route of verbinding? Nader onderzoek naar vliegroutes van alle (in de omgeving) voorkomende vleermuissoorten. **Nee**
- c. Maakt de boom (bomen) deel uit of vormt deze mogelijk foerageergebied of beschutting van een naastgelegen foerageergebied? **Nee**. Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen.

2. Opgaande gewassen

Is op of grenzend aan het plangebied één (of zijn meerdere) dunne bomen (doorsnede globaal < 3 dm op borsthoogte) en/of struiken/gewassen > 1,5 meter aanwezig? **Ja/Nee**

- a. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route of verbinding (lijnelement)? **Ja/Nee**. Onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen.
- b. Zijn er zichtbare holtes spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende soorten.
- c. Vormt het opgaand groen mogelijk foerageergebied of beschutting van een naastgelegen foerageergebied (let vooral op kleinschalig gebied of parkachtige omgeving)? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen.

3. Open water

Is er open water aanwezig? **Ja/Nee**.

- a. Is er water? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar gebiedsfuncties (foerageergebied en vlieg- en/of migratieroute), tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis ruige dwergvleermuis, watervleermuis (> 1m breed) en meer-vleermuis (> 2m breed).
- b. Is er water in tenminste iets besloten gebied? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar gebiedsfuncties (foerageergebied en vlieg- en/of migratieroute) gewone of ruige dwerg-, baard-, brandt's-, ingekorven, franjestaart, grijze en gewone grootoorvleermuis en laatvlieger.
- c. Is er water in open gebied? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar gebiedsfuncties (foerageergebied en vlieg- en/of migratieroute) tweekleurige-, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.
- d. Heeft het water een mogelijk essentiële functie als drinkwater? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar functie voor alle soorten vleermuizen.

4. Open gebied

Is er open gebied (> 1 ha)? **Ja/Nee**.

Bestaat het plangebied uit moeras, grasland, akker of anderszins (denk bij < 500 meter van water breder

BIJLAGE 8 - CHECKLIST VLEERMUIZEN

dan 2 meter extra aan meervleermuis)? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar gebruik door rosse vleermuis, meervleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis en ruige dwergvleermuis.

5. Gebouwen

Zijn er gebouwen aanwezig? **Ja/Nee**.

a. Biedt het gebouw of bieden de gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)? (bouwtekening ter inzage vragen). **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

b. Zijn er sporen van aanwezigheid, poepvlekken, keutels, vraatresten, bruinverkleuring langs de rand van invliegopeningen en dergelijke? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen.

c. Mogelijk foerageergebied? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen.

d. Zijn er lange, mogelijk in het duister liggende, muren aanwezig? **Ja/Nee**. Nader onderzoek naar gebiedsfuncties vlieg- en/of migratieroutes.

e. bij hoogbouw is een aandachtspunt voor paarverblijfplaatsen voor tweekleurige vleermuis. **Wel/niet van toepassing**.

6. Grotten, groeves, kelders en andere objecten

Zijn er grotten en/of groeves en/of kelders, bruggen, tunnels en/of andere objecten met ruimten? **Ja/Nee**.

a. Zijn deze geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen? **Ja/Nee**.

Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen, met de nadruk op winter-, en paarverblijfplaatsen? **Ja/Nee**.

7. Grootschalige landschapselementen

Zijn er grootschalige lijnvormige landschapselementen zoals kustzones, grootschalige dijken, duinenrijen, rivierdalen of waterpartijen die een verbindingsroute zouden kunnen vormen tussen zomer- en winterleefgebieden (zie kaart bijlage 7 op werkblad 1. aanwijzingen voor gebruik). **Ja/Nee**.

Nader onderzoek naar mogelijke migratieroutes van o.a. meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis in voor- en najaar. **Wel/niet van toepassing**.

BIJLAGE 9 - EFFECTENINDICATOR

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten									
	Opervlakteverlies	Versnippering	Verontreiniging	Verdroging	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Verstoring door trilling	Optische verstoring		
	1	2	7	8	13	14	15	16	17	
Kranswierwateren	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■	
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■	
Vochtige heiden	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■	
Blauwgraslanden	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■	
Ruigten en zomen	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■	
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■	
*Galigaanmoerassen	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■	
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	⊠	⊠	⊠	■	■	
*Noordse woelmuis	■	■	...	■	...	...	...	...	■	
Bittervoorn	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
Gestreepte waterroofkever	■	■	■	■	...	...	...	...	■	
Groenknolorchis	...	⊠	...	■	⊠	⊠	⊠	⊠	■	
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
Meervleermuis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
Platte schijfhoren	■	■	■	■	■	■	...	■	■	
Zeggekorfslak	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
Grote Zilverreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
Grote Zilverreiger (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
Kolgans (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	...	
Krakeend (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	■	
Purperreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■	
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...	
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■	
Roerdomp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■	
Smient (niet-broedvogel)	■	⊠	■	■	■	■	■	■	■	
Snor (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	...	
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■	
Zwarte Stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	...	■	■	
Zwartkopmeeuw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- ⊠ n.v.t.
- ... onbekend

Figuur: Effectenindicator voor Natura 2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haek'.

Over ons

Quickscan is een onderdeel van Habitus natuur & landschap, een vooruitstrevend onderzoeks- en adviesbureau voor ecologie, natuur en landschap. Kwaliteit en klanttevredenheid staan bij ons hoog in het vaandel. U kunt van ons verwachten dat wij vlotte en klantgerichte service bieden en aantrekkelijke producten opleveren van het hoogste inhoudelijke niveau. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en personeel op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Kwaliteit

Wij staan voor kwaliteit, dit begint voor ons bij onze ecologen, die specialistische kennis bezitten over de herkenning en ecologie van flora en fauna. Naast inhoudelijke expertise kan kwaliteit in sterke mate geborgd worden door het opstellen en beheren van processen, daarom hebben wij onze bedrijfsstructuur rond processen opgebouwd. Door de aanwezige inhoudelijke kennis en de toepassing van processen aan te vullen met een uitstekende communicatieve vaardigheden, zijn wij er van overtuigd dat elke dienst voldoet aan de strengste kwaliteitseisen.

Klanttevredenheid

De klant staat bij ons centraal en dat zien wij ook terug in de cijfers. Zo wordt onze dienstverlening door klanten gemiddeld met een acht beoordeeld. Regelmatig vragen wij u om een evaluatieformulier in te vullen. Met uw input kunnen we onze dienstverlening in de toekomst verder optimaliseren.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Omdat de vleugelvorm het onderscheidende kenmerk is tussen libellen en juffers en elke soort unieke vleugelkenmerken heeft, hebben we dit onderdeel als basisvorm voor ons logo gekozen.

Zwervende heidelibel (Sympetrum fonscolombii)